VIRGIL MAZILESCU ŞI SCEPTICISMUL ONIRIC
Virgil Mazilescu and Oneiric Skepticism

Iulian BOLDEA[1]

Abstract

The contradiction of causality, the rejection of metaphor or the accentuation of the role played by the dynamics of the visual, through which space and time are able to undermine their autonomy, building a beneficial ambivalence, represent other features of oneirism that are found in Mazilescu's poetry. The duplication of the self is frequently attended by a programmatic ambiguity through which the initiatic descends in the inferno of the subconscious are precisely noted, the hallucinatory perception leading to an operation of refinement, revealing the meaning or of subtle, refined and skeptical drawing of emotions.

Keywords: Mazilescu, poetry, oneirism, skepticism, radicalization.

Preliminarii

Promoția ’70 aduce cu sine un spor de intelectualizare a emoției lirice, o reasumare a convenţiilor şi canoanelor lirismului modernist. Pe de altă parte, în cărţile de poezie ale unor autori precum Mircea Dinescu, Dinu Flămând sau Ileana Mălăncioiu se produce un fel de radicalizare a discursului, a tonului şi a timbrului liric, radicalizare provocată, fără îndoială, de contextul social-istoric, mult mai sumbru, mai apăsat de dogmatismul comunist. Manierismul liric, exerciţiul livresc, detaşarea vocii poetice, toate acestea sunt înlocuite de un timbru moral mai apăsat, de o „lectură” a universului mai intransigentă şi mai „implicată”. Laurenţiu Ulici observă acest fenomen de radicalizare, constatând analogia şi, în acelaşi timp, contrastul de sens cu literatura anilor ’50: „Văzut din afară şi în lipsa unei imagini integrale a procesului literaturii din ultimele două decenii, transferul cu pricina se arată paradoxal şi poate fi suspectat de uzurpare a literarităţii înseşi, în accepţiunea ei estetică. Într-adevăr, refuzul ficţiunii, în speţă al imaginarului epic autoreferenţial şi al manierismului poetic e paradoxal la o promoţie de scriitori care s-a format, s-a maturizat şi s-a definit tocmai în perimetrul ficţiunii astăzi refuzate. Mai mult, el seamănă cu o întoarcere la o idee proprie anilor cincizeci, bazată pe heteronomia fără autonomie a esteticului, pe critica estetismului şi a evaziunii literare. În fapt, avem a face cu o adaptare a instrumentului literar la context; aparenta întoarcere este, în fond, o evoluţie în spirală, cum era şi aceea descoperită de conştiinţa morală a scriitorilor la nivelul realităţii politice de după 1970, de net aspect totalitarist. Diferenţa care anulează practic asemănarea este că ideea de literatură a anilor cincizeci s-a instaurat ca dogmă favorizantă a oportunismului şi ipocriziei, pe când ideea de literatură rezultată din transferul amintit reprezintă, la promoţia şaptezeci, o opţiune menită să învingă deopotrivă dogmatismul şi ipocrizia”.

Tocmai din cauza acestei radicalizări de tonalitate şi de sens a discursului liric se produce şi o mutaţie în raporturile ambivalente dintre literatură şi putere. Datorită

[1]Professor, PhD, “Petru Maior” University of Tîrgu Mureș.

BDD-A25180 © 2016 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:06:37 UTC)

constrângerilor de exprimare impuse de cenzura comunistă, se dezvoltă acum o adevărată „vocație esopică" (Laurențiu Ulici), prin care opera literară era structurată pe două paliere de semnificații, unul de suprafață, de aparent conformism, și celălalt de adâncime, coroziv, de alură critică mai marcată, în care intențiile contestatare ori disidente sunt mai ușor de descifrat. Desigur, o astfel de reactivare a laturii moral-esopice a literaturii nu putea să nu aibă repercusiuni asupra mecanismelor textuale ale operei literare, asupra structurii sale; astfel, nu de puține ori realizarea estetică propriu-zisă, literaritatea erau lăsate în umbră, în beneficiul exigențelor morale, al alurii etice a demersului literar.

Cei mai importanți poeți ai „promoției" '70 (Mircea Ciobanu, Mircea Dinescu, Emil Brumaru, Șerban Foarță, Ileana Mălăncioiu, Cezar Ivănescu, Dan Laurențiu, Virgil Mazilescu, Ion Mircea, Adrian Popescu, Dorin Tudoran, Daniel Turcea, Mihai Ursachi etc.) au resimțit acut impactul cu un real din ce în ce mai agresiv și mai alienant, versurile lor înregistrând, cu fidelitate de seismograf, orice abatere de la normalitate, de la firescul ontic sau etic. Livrescul și apelul la moralitatea dicțiunii, artificiul verbal și urgența metaforei cu nuanță eticistă, manierismul și inserția esopică, toate aceste ambivalențe și ambiguități structurale au marcat fizionomia acestei „promoții" ce adună laolaltă, altfel, scriitori destul de diferiți ca formulă estetică și expresivă, ca mod de a asuma datele realului în vers, ca dinamism al viziunii.

Poezia ca reverie sceptică

Lirica lui Virgil Mazilescu a fost plasată, de critica literară, sub semnul neoavangardei postbelice, în descendența suprarealismului. Apartenența poetului la grupul oniric nu putea decât să accentueze legitimitatea unei astfel de apartenențe, chiar dacă, așa cum s-a spus, procedeele suprarealiste erau valorificate, oarecum, în surdină, fără excese, ca strategii de camuflare a unui discurs melancolic și sentimental. Ion Negoițescu, comentând sentimentalismul indirect al acestei poezii, îl atribuie „mai degrabă lucrurilor dimprejur decât fiorului lăuntric", și observă că exemplul suprarealismului i-a oferit poetului acea „libertate emotivă și expresivă necesară sondajelor speciale în zona de obscurități a sufletului uman".

Poezia lui Virgil Mazilescu se legitimează, înainte de toate, prin ermetismul ei, prin încifrarea sensurilor, care, pentru a putea fi înțelese, presupun un anumit efort hermeneutic. Există, totuși, între poemele de început, și texte ce se remarcă prin limpezime imagistică, prin acurateță semantică, prin cursivitate a ideii lirice: „te rog beatrice să ne întâlnim/ te rog și n-ar trebui să te rog/ mâine seară în steaua vega/ îmbrăcat cu o haină albă simplă ușoară/ fără cravată fără sa-mi amintesc/ versuri sau alte lucruri frumoase din naștere/ simplu pe măsura hainei mele/ voi coborî din tramvaiul 709/ cu o flacăra la butoniera/ cu un pui de șopârla în palma/ să mă poți recunoaște imediat/ te rog beatrice te rog beatrice te rog/ la ce ora omeneasca vei vrea/ mâine seara în steaua vega".

Poetul, cu o existență tragică, a publicat relativ puțin. Debutul editorial s-a produs în 1968, cu *Versuri*. În 1970 publică *Fragmente din regiunea de odinioară* (poeme în proză), în

BDD-A25180 © 2016 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:06:37 UTC)

1979 e publicat volumul antologic *Va fi liniște va fi seară*,cuprinzând numeroase poeme inedite, iar în 1983 este editat volumul *Guillaume poetul și administratorul*. Poezie ce trăiește, cum observa Ilie Constantin, parcă în afara cuvintelor, desprinzându-se de ele, alimentând energiile poemului din tensiunea greu de disociat a tăcerii și rostirii, lirica lui Mazilescu a fost percepută în diferite moduri de critica literară. O parte a critici a socotit că Mazilescu este un „poet de limbaj", elaborat, rafinat, atras de artificiu, nu cu scopul exacerbării retorice a limbajului, ci, din contră, pentru configurarea unui minimalism poetic, prin distorsiuni sintactice, blancuri, omisiuni, întreruperi etc. ce au rolul de a revela o insolitare suplimentară a limbajului poetic. Eugen Negriei caracteriza lirica lui Mazilescu printr-o formulă fericită: „o stilistică a eschivei".

Virgil Mazilescu trebuie privit, însă, nu doar ca un poet al limbajului, oricât de încifrat, ci și ca un poet al ființei, cu un discurs liric ce are o mizã clar ontologică, dispusă chiar într-un registru neoexpresionist, un discurs ce încorporează în sine „«marile teme» ale modernității: moartea, nebunia, suferința, Poezia cu majusculă" și care percepe „mistica poeziei ca instrument de mântuire, gravitatea rostirii" (Mircea Cărtărescu). În versurile lui Virgil Mazilescu se contopesc, până la indistincție, atitudini lirice diverse, de la recursul la acoladele ludicului, imaginarului și ale oniricului scepticist, până la reflexele cotidianului (câte sunt), ori ale autoreflectării și jocului intertextual, sau la dinamica unei percepții metafizice asupra lucrurilor.

Virgil Mazilescu este un poet a cărui postură imaginativă e edificată la intersecția viziunii neomoderniste cu cea postmodernistă, viziuni ce se regăsesc, de altfel, în doze diferite în multe dintre poemele din ultimul volum, *guillaume poetul și administratorul*. Încă în 1984, Al. Cistelecan sintetiza, într-un text publicat în revista „Ateneu", *Realitatea socială și tinerii scriitori*, trăsăturile esențiale ale celor două paradigme lirice: „Notele comune ale ultimei generații nu sînt, însă, nici mai multe, nici mai supărătoare și nici mai pregnante decît ale generației '60. Sînt doar altele: acolo jubilația și senzorialitatea, aici – decepția și cerebralitatea; de o parte incantația și declamația, de cealaltă prozaismul și ironia; în locul angajării convenționale, sarcasmul neconvențional; cei dintîi s-au lăsat duși de apele existenței ce le promitea armonia, cei din urmă s-au oprit la bariera morală a lumii și avînd în față dizarmonia dramatică. Pentru unii, limbajul avea acces direct la grație, pentru ceilalți el trebuie scos din infern și dus prin purgatoriu pentru a ajunge la lumina paradisiacă. În vreme ce energia unora se deschidea spre viitor, a celorlalți se răsfrîngea spre prezent. Amanți ai viziunii, cei dintîi, victime ale meditației – ceilalți. În vreme ce unii sînt niște răsfățați ai limbii, ceilalți sînt niște truditori ai limbajului. Unora le zîmbea dulce iluzia, celorlalți le rînjește dezamăgirea; pentru unii poemul era un spațiu candid, pentru ceilalți – un spațiu maculat". Între iluzie și dezamăgire, între candoare și maculare, între decepție și cerebralitate se joacă, în fond, și destinul poetic al lui Virgil Mazilescu, adept al elipsei, al retranșării și minimalismului, poet care evită confesiunea dezlânată sau anecdotica nerelevantă, pentru a se îndrepta înspre o poetică a gratuității, ludicului și concentrării, ce conduce imaginarul oniric spre austeritate, frazare sceptică și abulie.

BDD-A25180 © 2016 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:06:37 UTC)

Gheorghe Grigurcu observă, cu îndreptățire, că poezia lui Mazilescu poate fi comentată mai ales în grilă suprarealistă, prin suspendarea logicii cotidianului şi beneficiile oniricului, ale imaginarului nocturn, prin haloul de transcendent ce coboară adesea asupra textului sau prin jocul intermitent al instanţelor temporale, supuse unui proces de impersonalizare. Grigurcu reproşează acestei poezii un „cinism" exagerat şi „divagaţii de gust îndoielnic", comparându-l pe poet cu alte structuri lirice afine, de tipul Ion Vinea, Gellu Naum, Nichita Stănescu. Gheorghe Grigurcu consideră că Virgil Mazilescu „rămâne prin melodramatismul său obscur, lucrat cu o îndârjire ce i-a eliminat în bună parte confuzia şi, mai presus, ca un personaj memorabil al boemei noastre literare". În acelaşi timp, Cornel Regman observă un exces de încifrare, o tentaţie (minimalistă, am zice noi) a parabolei, concluzionând că, în cadrul poemelor lui Mazilescu, „mişcarea favorită este cea esopică".

Pentru Lucian Raicu, în schimb, forța fascinatorie a poemelor lui Mazilescu rezultă din capacitatea de a reda un contur familiar insolitului: „Poemele acestea au strania putere de a se impune, de a deveni *familiare* în toate detaliile lor aparent hazardate, încât după ce le-ai parcurs de două sau de trei ori le regăseşti încadrate într-un contur de intimitate cordială chiar şi atunci, şi mai ales atunci, când vorbesc despre lucruri întru totul neîmbietoare, despre (să zicem) moarte". Interesantă este şi opinia critică formulată de Valeriu Cristea, conform căreia „o ciudată *comuniune* se realizează aici pe deasupra *comunicării*,dincolo de sensul imediat, care poate scăpa, al cuvintelor înlănțuite adesea într-o frazare ininteligibilă".

Criticul Al. Cistelecan crede că nu se poate vorbi, în poezia lui Mazilescu, de o originalitate frapantă, semnificativă fiind, mai degrabă, retorica ironiei, „al cărei precipitat - angoasa - pare o achiziție involuntară", dar şi o poetică a omisiunii, prin care comunicarea poetică este pusă în dificultate, iar afectele sunt camuflate, poezia funcționând printr-o „inginerie ironică a confesiunii", configurându-se o „nouă linie tehnologică de asamblare a unor substructuri" ale poeziei, cu „o producţie în regim depresiv-convenţional şi înclinat spre gratuitate". Criticul concluzionează, considerând, pe bună dreptate, că Virgil Mazilescu a ilustrat cu strălucire poezia de atmosferă. Desigur, o atmosferă minimalistă, estompată, a epurei şi retranşării. Al. Cistelecan constată şi radicalizarea gradată a dramatismului liric, cu o amplificare a mizei existențiale, „reveria blazată", tipic mazilesciană, derulându-se „pe liniile unui scenariu al extincției în care patetismul e imanent sugestivităţii". Criticul consideră, nu fără îndreptăţire, că „poemele lui Virgil Mazilescu sunt o capcană: ele vorbesc despre disperare şi spaimă, despre alienare şi moarte cu afectată plictiseală şi dezinteres, cu sarcasm şi oboseală, într-o aparență familiară şi colocvială. Cu asemenea şoşele şi momele el îşi ademeneşte cititorul la marginea prăpastiei, lăsându-l acolo în pragul vertijului".

Autorul unei monografii consacrate lui Virgil Mazilescu, Ion Buzera priveşte această poezie din unghiul contralimbajului pe care ea îl reprezintă şi întrupează, în contextul lirismului românesc postbelic: „pe cât de neputincios pare poetul în a-şi exercita funcțiunea, pe atât de vital, de dur, de încrâncenat chiar devine el când resimte nevoia

BDD-A25180 © 2016 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:06:37 UTC)

inventării unor «contralimbaje», a unor debuşee în fond care se vor plia la rigoare pe fluxul însuşi al poemului. Energiile reprimate îşi găsesc un canal de «salvare» în materialul lingvistic, devenit obiect al unei torsiuni greu de imaginat în alte condiţii". Pentru Ion Buzera particularităţile esenţiale ale liricii lui Mazilescu sunt: sintaxa insolită, prezenţa unei „poveşti" subtextuale, tentaţia fragmentarismului discursului poetic, apelul la fluxul retroactiv al imaginarului, vizionarismul, epicizarea poemului, mixajul afectiv, predispoziţia spre autocomentariu, „dezumanizarea" eului liric, coincidenţa contrariilor, glisările, contorsiunile şi dislocările semantice, posibilitatea unei lecturi plurale etc. În fapt, criticul are dreptate să considere că „poezia lui Virgil Mazilescu este, nu de puţine ori, un afront adus inteligenţei interpretative, un «atac subtil» la adresa prejudecăţilor ei".

Pe de altă parte, plasarea lui Virgil Mazilescu în sfera de acţiune, de scriitură şi de estetică a onirismului poate fi acceptată atât prin prisma unor afinităţi spirituale sau a unor prietenii literare (cu Dumitru Ţepeneag, Leonid Dimov sau Daniel Turcea), cât şi din perspectiva unor constante ale scriiturii/ viziunii. E drept că, într-un interviu din 1993, Dumitru Ţepeneag se arăta destul de reticent faţă de ideea omogenităţii mişcării onirice, constatând numeroase intruziuni, reverberaţii, imixtiuni ce pigmentează cu o paradoxală diversitate această orientare poetică: „În ultima vreme, îmi place să mă gîndesc la onirism ca la o piaţetă traversată de mai multe persoane care vin din direcţii diferite şi se îndreaptă care încotro. Se poate spune că Dimov e cel mai oniric dintre noi, pentru că opera lui ilustrează cel mai bine şi onirismul «în general» (fie el de tip romantic sau suprarealist), dar şi onirismul pe care eu, teoretician cu căluş la gură, încercam să-l inventez în anii aceia, anticipînd, într-o oarecare măsură, ceea ce s-a numit mai tîrziu textualism".

În fond, estetica onirică se bazează pe o asumare lucidă a visului, prin care ea se detaşează ferm de *visul romantic,* iraţional, sau de suprarealism, care cultivă, cum ştim, dicteul automat. Imaginarul oniric este aşadar, mereu controlat în virtutea unui asiduu şi permanent apel la rigoare şi raţionalitate, opunându-se metaforicului şi epicului, cum arată într-un text programatic chiar Dumitru Ţepeneag: „Oniricul, văzut categorial (deci la un mod ideal) se opune liricului şi metaforicului, dar şi epicului bazat pe legea cauzalităţii. Literatura onirică e o literatură a spaţiului şi a timpului infinit, e o încercare de a crea o lume paralelă, nu omoloagă, ci analoagă lumii obişnuite. E o literatură perfect raţionalăîn modalitatea şi mijloacele ei, chiar dacăîşi alege drept criteriu un fenomen iraţional. Şi, în orice caz, literatura onirică nu e o literatură a delirului, nici a somnului, ci a deplinei lucidităţi".

Pe de altă parte, contrazicerea cauzalităţii, repudierea metaforei sau accentuarea rolului dinamicii vizualităţii, prin care timpul şi spaţiul pot să-şi submineze autonomia, construindu-şi o ambivalenţă benefică, reprezintă alte particularităţi ale onirismului, ce se regăsesc, cu o pondere variabilă, în poezia lui Mazilescu. Dedublarea eului este, adesea, însoţită sau chiar accentuată de o ambiguitate programatică, prin care coborârile iniţiatice în infernul subconştientului sunt notate cu precizie, percepţia vizuală halucinantă rezultând dintr-o operaţie de cizelare, de decopertare a sensului, sau prin subtile, rafinate şi sceptice decupaje ale emoţiilor.

BDD-A25180 © 2016 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:06:37 UTC)

Compunerea şi descompunerea textului, revelaţiile unui eu scindat, expunerea lucidă a fantasmelor unui subconştient supliciat, toate acestea se întretaie cu un foarte acut sentiment al eşecului, al înfrângerii, al regretului, precum în poemul *credeam căîntre o sabie şi cealaltă vor creşte turme de porci*: „credeam că între o sabie şi cealaltă vor creşte turme de porci / va înflori liliacul // eu cu propoziţiile altor popoare aici pe masă / tu cu mîini mai bătrîne într-un sac din piele de animal / eu nu şi nu cînd noaptea coboară / şi stai tu la o masă de brad spionîndu-ţi ceasul cîtă hoţie-ngrămădită în colţuri comerţ: / pe mine mie însumi cu mare preţ m-aş vinde / sînt o înfrîngere pe roţi: // regret care surîde (regret pentru cine) / şi tu a mea casă care te-ai îngrăşat / ca un trandafir (aş putea chiar să te mănînc) / sticla din creierii arhitecţilor (sîntem prieteni) // dar printre marile roţi ale timpului / şi printre marile roţi ale timpului". La fel, sentimentul revoltei care se întâlneşte cu starea de dezgust („ei au lumea lor şi lumea asta a lor îmi face greaţă / şi chiar cu o cutie goală de conserve în gură sînt gata să urlu / şi chiar cu o bombă în măduva şirei spinării sînt gata să urlu / că au lumea lor şi că lumea asta a lor îmi face greaţă"). Starea de disperare, de nefericire acuta este uneori transcrisă în imagini ale carnalului, ale închiderii şi ale lamentaţiei sceptice: „am băut din sîngele ei şi mi s-a părut că e bun / am mîncat din carnea ei şi mi s-a părut că e bună / dar mă întreb şi astăzi cine este ea la urma urmei / şi de ce a trebuit să beau tocmai din sîngele ei / şi să mănînc din carnea ei – şi uneori îmi aduc aminte / «deschid uşa asta la care bat plîngînd»". Indiferentă la înfiorările confesiunii sau la tensiunile anecdotice ale biografiei, poezia lui Virgil Mazilescu este o diagramă a indeciziei existenţiale, a ezitării între contrarii, între viaţă şi text, între vis şi realitate.

Desolemnizarea limbajului, înclinaţia spre frondă, tentaţia minimalismului expresiv şi imageriile onirice pot fi întâlnite în majoritatea poemelor lui Virgil Mazilescu. Ilustrativ pentru aceste trăsături ale discursului liric mi se pare poemul *cronică*: „Iată, de pildă, cum dintr-un tablou vag alegoric se degajă o neliniştitoare senzaţie de profunzime, de gravitate şi urgenţă: pe unde plutiră cetăţi vâsleşte şi lacrima / ochiului nostru care este al doisprezecelea / iar dincolo (tânără tânără) o pisică a norilor / pipăie ghiozdanul penarul şi călimara / din ghiozdan - în drumul spre şcoală / drum de frunză veche noapte bună // noapte bună aici şezum şi plânsem / şi dacă unei patrii imaculate / pasărea i-a spus din când în când la revedere // de ce trebuie să ne oprim tocmai noi / şi brusc să ne înălţăm la cer // cu oboseală multă, cu oboseala din cenuşa / acelei industrii dintre cuvinte // pe unde plutiră cetăţi ar mai fi oare posibilă / întoarcerea absenţei în ambalaje (inimă ochi) de aur" (*cronică*).

Există, în opera lui Mazilescu, o sumă de poeme care se încadrează în acea tentaţie a literaturii „esopice", de care vorbea Laurenţiu Ulici, poeme caracterizate prin tensiunea imagisticii, tentaţia parabolei, sugestia protestului: „asocierea frigului cu întunericul este o operă măreaţă - şi în asemenea condiţii / ce caută ce mai caută vorbele mici şi grase pe câmpul de luptă ce caută / purceii mici şi graşi în cocina din trecutul fiecărei existenţe // şi sub degetele mele fragile părul celui care afirmă ritos că asocierea / frigului cu întunericul constituie o operă într-adevăr măreaţă // doreşti tu cumva să-mi mângâi fruntea vrei tu să îngân repede un marş războinic / o guillaume! apune şi soarele mi-a fost

BDD-A25180 © 2016 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:06:37 UTC)

dragă ziua de ieri / se încheie şi veacul - ziua de ieri mi-a fost dragă" (*margareta îl înţelege într-o foarte mică măsură pe guillaume*).

Ermetismul lui Mazilescu transpare din versuri în care cuvintele, provenind din registre semantice îndepărtate, se caută unele pe altele, sub spectrul unor înrudiri insolite, a unor analogii relevante sau corespondenţe neaşteptate („are cineva dintre dumneavoastră vreun sânge/ singurătatea se înalţă lângă poduri/ ca un avion al sufletului nostru celui mai metalic/ atât vă întreabă fratele meu şi nimic mai mult/ şi nimeni/ nu se îngrozeşte se aud apele orbind/ şi atâtea perechi de buze rătăcite prin coşurile/ gunoierilor domnişoară elevă/ domnişoară studentă/ o! moarte însămânţată/ singurătatea se înalţă lângă poduri/ oboseala cu lumânarea ei" (*Va fi liniște, va fi seară*).

Sentimentele relevante ce se degajă din poeme sunt: indiferența, scepticismul, resemnarea, stări sufleteşti care sunt la antipodul atitudinilor afective ale optzeciştilor, transpunând, de fapt, grafica onirică într-o substanță emotivă abulică, nediferențiată, incoloră şi inodoră: „şi după ce am inventat poezia într-o încăpere/ clandestină din adîncul pămînturilor sterpe – curajul şi/ puterea omenească s-au topit ca aburul// şi altceva în afară de faptul că m-am născut şi că/ trăiesc şi că probabil voi muri cutremurîndu-mă (ceea ce/ de altfel am vrut să vă spun şi acum doi ani şi acum trei ani/ de zile) deocamdată vai nu pot spune".

Virgil Mazilescu a fost un poet de o discreție desăvârşită. A spus puţine despre poezia altora şi aproape deloc despre propria lui poezie. De altfel, într-un poem din volumul *Va fi liniște va fi seară*, întâlnim şi o sugestivă po(i)etică implicită a lui Virgil Mazilescu, o proiecție simbolică a unei poezii ce îmbină cu abilitate tranzitivitatea şi reflexivitatea: „şi altceva în afară de faptul că m-am născut şi că trăiesc şi că probabil voi muri cutremurându-mă (ceea ce de altfel am vrut să spun şi acum 2 ani şi acum 3 ani de zile) deocamdată vai nu pot spune". Doar un lucru ar mai fi de precizat, care nici măcar nu ar mai trebui demonstrat, într-atât sunt aceste versuri de exponențiale pentru ideea de conştiință impecabilă a poeticității: Virgil Mazilescu a fost unul dintre puținii poeți care au ilustrat cu strălucire şi tragism ideea de libertate a poeziei şi gândirii poetice, într-un moment în care libertatea era confiscată şi batjocorită. A fost un poet al visului sceptic, lucid şi deziluzionat, într-o țară în care imaginarul însuşi era abolit şi anihilat de o realitate meschină.

Bibliografie critică selectivă

Bodiu, Andrei, *Direcţia optzeci în poezia română I*, Editura Paralela 45, Piteşti, 2000;
Buciu, Marian Victor, *Ţepeneag. Între onirism, textualism, postmodernism*, Editura Aius, Craiova, 1998;
Buzera, Ion, *Virgil Mazilescu*. Monografie, Editura Aula, Braşov, 2000;
Crăciun, Gheorghe, *Competiţia continuă. Generaţia 80 în texte teoretice*, Editura Paralela 45, Piteşti, 1999;
Diaconu, Mircea A., *Poezia postmodernă*, Editura Aula, Braşov, 2002;

BDD-A25180 © 2016 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:06:37 UTC)

Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române*, Editura Paralela 45, Piteşti, 2008;
Moceanu, Ovidiu, *Visul şi literatura*, Editura Paralela 45, Piteşti, 1999;
Muşina, Alexandru, *Paradigma poeziei moderne*, Editura Aula, Braşov, 2004;
Negrici, Eugen, *Iluziile literaturii române*, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 2008
Perian, Gheorghe, *Scriitori postmoderni*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996;
Pop, Ion, *Viaţăşi texte*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001;
Ţepeneag, Dumitru, *Războiul literaturii încă nu s-a încheiat* (Interviuri), ed. îngrijită de N. Barna, Editura Allfa, Bucureşti, 2000
Ulici, Laurenţiu, *Literatura română contemporană. I – Promoţia '70*, Editura Eminescu, 1995.

Acknowledgement: **This paper was supported by the National Research Council- CNCS, Project PN-II-ID-PCE-2011-3-0841, Contract Nr. 220/31.10.2011, title Crossing Borders: Insights into the Cultural and Intellectual History of Transylvania (1848-1948)/Dincolo de frontiere: aspecte ale istoriei culturale si intelectuale a Transilvaniei (1848-1948)/ Cercetarea pentru aceasta lucrare a fost finantata de catre Consiliul Naţional al Cercetării Ştiinţifice (CNCS), Proiect PN-II-ID-PCE-2011-3-0841, Contract Nr. 220/31.10.2011, cu titlul Crossing Borders: Insights into the Cultural and Intellectual History of Transylvania (1848-1948)/Dincolo de frontiere: aspecte ale istoriei culturale si intelectuale a Transilvaniei (1848-1948).**

BDD-A25180 © 2016 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:06:37 UTC)